

IRENE PUJADAS
ELS DESPERFECTES

Premi Documenta 2020



Barcelona

Aquesta obra ha estat guardonada
amb el Premi Documenta 2020.

© Irene Pujadas, 2020

Primera edició: març del 2021

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Impressió: Romanyà Valls
Maquetació: EdicTal

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.289-2021

ISBN: 978-84-122546-7-9

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

TAULA

| | |
|---|-----|
| Els desperfectes | 9 |
| L'últim sopar | 13 |
| Els mercenaris | 21 |
| Recordo la Fanny | 25 |
| La malparida | 31 |
| Els homenets verds | 41 |
| La purga | 49 |
| Entrevista al diari local sobre un reportatge en un diari nacional | 57 |
| Les formes de Déu | 63 |
| El solar dels Gratacós | 67 |
| Intimitat | 73 |
| Cada casa té les seves raons | 79 |
| No va passar: una recopilació | 87 |
| Les hores baixes | 91 |
| Adeu definitiu a en Poupolos | 97 |
| Els consells | 101 |
| El cos calent | 113 |
| L'època dels perquès | 119 |
| Els vàndals | 123 |
| Una història sobre llengües | 133 |
| Retrospectiva | 137 |
| <i>Agraiments</i> | 139 |

If your eyeballs move, this means that you're thinking, or about to start thinking.

If you don't want to be thinking at this particular moment, try to keep your eyeballs still.

«Getting to Know Your Body»,

LYDIA DAVIS

I em vaig descobrir caminant per un sender d'alta muntanya, precedit de dos homes que, vaig entendre, havien traspassat tot just uns segons abans. Un d'ells duia un vestit funerari dels més ordinaris i, cosa ben curiosa, taral·lejava una cançó, fet que manifestava una certa felicitat vàcua, una ignorància obstinada. Era mort, però era com si la seva actitud fos: Ha ha, però llavors, què és tot això?

Lincoln al bardo, GEORGE SAUNDERS

(traducció de Yannick Garcia)

ELS DESPERFECTES

Em van explicar, per ajudar-me, dues històries sobre nadons que havien acabat com passats per la trituradora. La primera començava a la porta d'un pis. Dins el perímetre de la casa, una dona; fora el perímetre de la casa, un home. Ell volia endur-se la criatura. La vull i punt, cridava. És mig meva. Això m'ho va explicar un veí d'aquesta gent; se'ls mirava per l'espiera i el molt covard no hi va fer res. Me l'he guanyat, deia l'home, cada nit m'aixeco per adormir-la, o cada matí m'aixeco per donar-li un biberó, o cada tarda l'entretinc una estona. I tu què has fotut?, preguntava l'home. I ella responia: No et fot, a mi va esqueixar-me el cony, a mi em va alterar tot el cos, etcètera. I la conversa sobre els greuges causats per la criatura avançava sense tenir en compte la integritat física de la criatura, un tros de carn rosada i tendra, tota ella suau i copiosa, que es balancejava d'una banda a l'altra del límit perimetral del pis, ara dins, ara fora, fins que finalment va trencar-se i la dona i l'home van dir alhora: mira què has fet; cosa que provava que, com a mínim, tenien algun tret en comú.

La segona història tenia a veure amb una festa, un lloc curull d'intel·lectuals amb opinions extravagants. Una de les dones, la Marie (em van dir que es deia Ma-

rie), no havia agafat mai un nadó. L'existència d'una forma de vida tan preuada i tan vulnerable la desassossegava. Tenia pensaments pertorbadors. Qualsevol criatura podia ennuegar-se amb una oliva, podia deformar-se-li el cap, podia donar-se un copet i quedar tetraplègica per sempre. Un descuit i a la caixa. Tot això va explicar-m'ho un amic que era a la festa i que va presenciar-ho tot. Segons la Marie, el ventall de desgràcies possibles era tan extrem que amb prou feines compensava les alegries que podia donar-te, bàsicament veure florir una vida, amanyagar-li els sacsons, ensenyar-li paraules, veure com descobreix les olors o com s'enfonsa a l'aigua per primera vegada. A la Marie li havien caigut coses, fins llavors: li havia caigut un gerro japonès, regal d'una mare morta (no la seva); li havien caigut o havia tirat set copes; li havia caigut un rectangle de vidre balcó avall, i de poc no decapita l'home que venia a col·locar la finestra. La mare del nadó d'aquella nit portava una clenxa al mig: la cabellera li queia, disciplinada, al costat de les galtes. La mare del nadó era aprensiva, però massa diplomàtica per no fer l'ofrena habitual: vols agafar-lo? El nadó va escapolir-se sota les mans de la Marie. Era com un bloc de mantega rodanxó i rialler, com una ensaïmada. Va estavellar-se a terra i va partir-se en mil bocins, i de l'ensurt, de la necessitat d'aixecar els braços i obrir els palmells i fotre un crit, dos dels comensals van tirar el vi a terra. Així que és de justícia dir que, aquella nit, a la Marie no només li va caure el primer nadó sinó també la vuitena i la novena copa, que no és poc.

Aquestes històries van explicar-me-les un parell de mesos després que a mi també em caigués un nadó, amb l'escampada de rigor de braços, orelletes i cames. Encara te'n podria explicar alguna altra, em van dir. Tots coneixem el poder curatiu d'una bona història de fracassos. Al cap i a la fi això ja havia passat abans i també li passaria a algú altre. Jo no havia volgut mai fills precisament per això. Sabia que els tustaves una part del cap i els quedava tustada per sempre. Tenien tretze anys i ho veies: fa dotze anys vaig tustar-te aquí i t'hi ha quedat la marca. Els estiraves massa el peuet i et quedaves amb el peuet a la mà, i la criatura arrencava la ploradissa. La Maia em va dir: només seran deu minuts. Jo li vaig dir que en deu minuts podia passar qualsevol desgràcia. Ella em va dir: fes el favor de madurar. En aquella època jo ja havia adquirit un coneixement profund de mi mateixa, però no volia decebre la meva amiga. Aquest va ser el meu error: no voler decebre la meva amiga. El pròxim cop ja l'esmenaré, i ara com ara ens hem de menjar els desperfectes.

